

[Kai Jensen.]

jeg udtaler Ønske om, at der bliver nedsat et Udvalg til Behandling af dets Enkelt-heder.

Elin Appel: Lovforslaget om Husmoderafløsning griber ind i et Arbejdsomraade, hvor Problemerne har taarnet sig op til nu at kræve en Løsning. De, der har husligt Arbejde, danner den næststørste Erhvervsgruppe i vort Land, kun ca. en Snes Procent mindre end Landets største Erhvervsgruppe, Arbejderne. I 1940 var ifølge Statistisk Aarvog 852 354 Personer beskæftiget ved Husgering. Det er deres Problem, det nærværende Lovforslag tager Sigte paa, og deres Antal er i hvert Fald stort nok til at give Problemerne Vægt.

Saa vidt jeg kan se, er Hovedproblemerne følgende: for det første Mangelen paa Arbejdskraft, baade den permanente og den øjeblikkelige, for det andet det Overskud af Arbejdskraft, der findes iblandt gifte, midaldrende Kvinder uden Børn eller med voksne Børn fortrinsvis i Byhusholdningen, og for det tredje Mangelen paa selvstændige Livsstillinger for ugifte inden for det huslige Erhverv. Som man vil se, er disse tre Problemer af en saadan Art, at eet Problems Løsning ogsaa medvirker til Løsningen af de andre. Her er det, Lovforslaget skal sætte ind ved at kæde Problemernes Løsning sammen. Det er klart, at dette Arbejdsomraade er meget ømfindtligt og meget vanskeligt at gribe ind i, for det omfatter det personligste, intimeste af alle Forhold, nemlig Hjemmet, og det er begrænset, hvad Staten kan og bør udrette her.

Jeg vil f. Eks. sige til det ærede Medlem Fru Kirsten Gloerfelt-Tarp, at det ikke er muligt gennem en Lov om Husmoderafløsning at skaffe den Arbejdskraft til husligt Arbejde, som vi nu mangler, saadan at alle vil kunne faa Hjælp; f. Eks. kan Staten jo ikke skaffe Folk de Piger, der overhovedet aldrig er blevet født paa Grund af den Forældrestrejke, som var her i 20erne og 30erne, og der er aldrig set en Statsminister, der har kunnet standse en saadan Strejke ved Lov.

En Lov om Husmoderafløsning skal heller ikke tage Sigte paa at skaffe Folk Husassistenter, eftersom disse er Supplement til Husmoderens Arbejdskraft. Den

maa heller ikke tage Sigte paa at skaffe den Husmoder Afløsning paa Statens Bekostning, der saa vil tilbringe Ferien paa Bellevue. Her mener jeg, at Lovforslaget klart maa udtrykke, at Husmoderafløseren i saa Fald udelukkende skal betales af det paa-gældende Hjem. Vi skal ikke komme derhen, at Staten skal betale vor huslige Hjælp, hverken helt eller delvis, og ifølge de Bemærkninger, som er knyttet til Lovforslaget, kunde man blive bange for, at noget saadant kunde blive Tilfældet.

Loven skal derimod yde en Støtte for den jævne Husmoder, den virkelig arbejdende Husmoder, som ikke har Raad til Hjælp. Hun er i Virkeligheden stavnsbundet, og for saa vidt kan en Lov om Husmoderafløsning for hendes Vedkommende blive Begyndelsen til Stavnsbaandets Løsning. Ganske vist er den Definition, som Herremændene i det 18de Aarhundrede gav af Stavnsbaandet, at det var Kærlighedsbaandet mellem Herre og Bonde, lidt mere paa sin Plads her, idet dette Stavnsbaand er et Kærlighedsbaand, som de fleste Kvinder ikke vil undvære, men derfor kan det alligevel være rart og nødvendigt at smygge det af sig en Gang imellem. Det er denne stavnsbundne Husmoder, der skal afløses under Sygdom eller afløses til et Pust. Jeg mener, hun selv bør spare en Del af Pengene sammen, men at det offentlige maa træde til i et vist Omfang; maaske kunde man i Praksis gaa dertil, at det offentlige Bidrag er afhængigt af en Lægeerklæring, saadan at Stat og Kommune betaler Husmoderafløsningen fuldt ud i Sygdomstilfælde for de mindstbemidlede, delvis for de mindrebemidlede og slet ikke for de mestbemidlede. Hvor Grænserne i saa Fald skal sættes, maa et Udvalgsarbejde afgøre.

Det centrale i Husmoderafløsningen er Afløsningen i Sygdomstilfælde, hvor det er klart, at hele Hjemmets Ordning klasker sammen omkring Sygesengen, hvis ingen kan træde til. Til Sygdom vil jeg ogsaa mene man kan medregne den sjælelige og legemlige Træthed, som den Husmoder kan føle, der Dag ud og Dag ind baade skal være Moder for Ungerne og Kone for Manden og det uafslædigt arbejdende Svinghjul i Huset og derfor aldrig faar Tid til at være sig selv. For hende vil en Lægeerklæring være en god Ting, hvis den bare i 14 Dage giver hende